

16.09.2009/142

SELDEN ZARAR GÖREN YÜKÜMLÜLER İÇİN MÜCBİR SEBEP UYGULAMASI

ÖZET : 8 Eylül 2009 tarihinde İstanbul ve Tekirdağ illerinde başlayan yağmur nedeniyle meydana gelen sel felaketinden zarar gören yükümlülere 8 Eylül 2009'- 30 Eylül 2009 tarihleri arasındaki gerçekleştirmeleri gereken vergi yükümlülükleri ile ilgili olarak 30 Eylül 2009 tarihine kadar bağlı oldukları vergi dairesine bir dilekçe ile başvurmaları ve başvuru sırasında selden zarar gördüklerini ispat eden belgeleri (itfaiye raporu, polis tutanağı gibi) ibraz etmeleri koşulu ile beyannamelerini verme ve vergilerini ödemeleri için ek süre tanınmıştır.

Mücbir sözcüğünün sözlük anlamı "zorlayıcı"dır. "Mücbir sebep" ise "herhangi bir kimse tarafından alınacak önlemlere karşı, önüne geçilmesi olanaksız, borcun yerine getirilmesine engel, borçlunun iradesi dışında beklenmedik olaylar" olaylar tanımlanmaktadır.

Vergi Usul Kanunda vergi ödevlerinin yerine getirememesiyle ilgili durumları düzenleyen mücbir sebep halleri ile ilgili düzenlemeler temel olarak 13, 15 ve 111'nci maddelerinde yer almaktadır. Bu düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

"Mücbir sebepler:

Madde 13 - Mücbir sebepler:

1. Vergi ödevlerinden her hangi birinin yerine getirilmesine engel olacak derecede ağır kaza, ağır hastalık ve tutukluluk;
2. Vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler;

3. Kişinin iradesi dışında vukua gelen mecburi gaybubetler;
 4. Sahibinin iradesi dışındaki sebepler dolayısıyla defter ve vesikalarının elinden çıkmış bulunması;
- gibi hallerdir.

Mücbir sebeplerle gecikme:

Madde 15 - 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden her hangi birinin bulunması halinde bu sebep ortadan kalkıncaya kadar süreler işlemez. Bu takdirde tarh zamanaşımı işlemeyen süreler kadar uzar. Bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malûm olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesi lazımdır.

(Ek fıkra: 28/12/2001-4731/4 md.;Değişik üçüncü fıkra: 16/7/2004-5228/1 md.)

Maliye Bakanlığı, mücbir sebep sayılan haller nedeniyle; bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilân etmeye ve bu sürede vergi ödevlerinden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkilidir. Bu yetki vergi türleri ve işyerleri itibarıyla; beyannamelerin toplulaştırılması, yeni beyanname verme süreleri belirlenmesi ve beyanname verme zorunluluğunun kaldırılması şeklinde de kullanılabilir.

Ödeme zamanı:

Madde 111 - Vergi, kanunlarında gösterilen süreler içinde ödenir.

....

(Ek: 28/12/2001-4731/4 md.;Değişik altıncı fıkra: 16/7/2004-5228/4 md.) Maliye Bakanlığı; **mücbir sebep** hali ilân edilen yerlerdeki mükelleflerin, bu Kanun kapsamında olup, ödeme süresi afet tarihinden sonraya rastlayan her türlü vergi, ceza ve gecikme faizleri ile bu Kanunun 15 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca verecekleri beyannamelere istinaden tahakkuk ettirilen vergilerin ödeme sürelerini, vadelerinin bitim tarihinden itibaren azamî bir yıl süreyle uzatmaya yetkilidir. Bu yetki; bölge, il, ilçe, mahal ve afetten zarar görenler ile afetten zarar görme derecesi veya vergi türleri itibarıyla farklı süreler tespit etmek suretiyle de kullanılabilir. Bu suretle belli edilen günler verginin vadesi yerine geçer."

Vergi Usul Kanununun verdiği bu düzenlemelerde yer alan yetkiye istinaden Maliye Bakanlığınca 8 Eylül 2009 tarihinde İstanbul ve Tekirdağ illerinde başlayan yağmur nedeniyle meydana gelen sel felaketinden zarar gören mükelleflerin durumu, mücbir sebep hali olarak değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda, Gelir İdaresi Başkanlığının internet sayfasında yapılan basın açıklamasında, sel felaketine maruz kalan mükelleflere, beyanname verme ve vergilerini ödeme konusunda bazı kolaylıklar getirildiği belirtilmiştir. Buna göre

1-Yükümlüler, : 8 Eylül 2009'dan 30 Eylül 2009 tarihine kadar olan süre içerisinde vermeleri gereken beyannamelerini, Ekim 2009 ayında verilecek beyannameler ile birlikte verebileceklerdir.

2-Aynı şekilde bu beyannameler üzerine ödenecek vergilerin ödeme süresi de Ekim 2009 ayında verilecek beyannameler üzerine tahakkuk eden vergilerin ödeme süresinin bitim tarihine kadar uzatılmıştır.

3- Sel felaketi nedeniyle zarar gören mükelleflerin ikmalen, resen veya idarece tarh edilen ve vadesi 8 Eylül 2009 ila 30 Eylül 2009 tarihlerine rastlayan vergi ve cezalarının ödeme süreleri de vade tarihlerinden itibaren 1 ay süreyle uzatılmıştır.

4-Bu uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin, 30 Eylül 2009 tarihine kadar bağlı oldukları vergi dairesine bir dilekçe ile başvurmaları ve başvuru sırasında selden zarar gördüklerini ispat eden belgeleri (itfaiye raporu, polis tutanağı gibi) ibraz etmeleri gerekmektedir.

Bu vesileyle selden zarar gören yükümlü ve meslek mensuplarımıza geçmiş dilekçelerimizi iletiniz.

Saygılarımızla...